

ورودی و خروجی سفیران

این دوره آموزشی برای متقاضیان ورود به حوزه در مقطع دیپلم و بالاتر (حد اکثر ۲۵ ساله) پیش بینی شده است. برادران دانش آموخته این دوره، متعهد به انجام پنج سال فعالیت تبلیغی در مناطق مورد نیاز خواهند بود و پس از آن، دانش نامه علمی سطح ۲ حوزه را دریافت خواهند کرد. داوطلبان در ۱۰ نیم سال آموزشی، ۲۰۳ واحد آموزشی جامع و کاربردی، شامل مجموع ۲۰۴۸ ساعت نظری، ۳۸۴ ساعت عملی و ۱۲۷۲ ساعت ترکیبی را خواهند گذراند و پس از اتمام دوره می توانند به صورت حضوری و غیر حضوری ادامه تحصیل دهند.

علاوه بر آمادگی ورود به سطح ۳ تخصصی تبلیغ، امامت جماعت، تبلیغ معارف اسلامی، برگزاری جلسات آموزش قرآن و احکام، اداره کلاس های دینی، قرآن و عربی مدارس و مدیریت مجموعه های دینی، فرهنگی و تربیتی، از جمله نقش هایی است که برای دانش آموختگان حوزه های علمی سفیران هدایت در نظر گرفته شده است.

نظام آموزشی سفیران

نظام آموزشی این دوره ها بر اساس نظام واحدی و در قالب ۲۰۳ واحد درسی نظری و عملی در ۱۰ نیم سال تحصیلی است. طلاب این دوره ها، مواد درسی متنوعی را برای کسب دانش های لازم در زمینه فعالیت خود می گذرانند:

ادبیات: صرف، نحو، فصاحت و بلاغت و آیین نگارش،

قرآن: علوم قرآن، تجوید، مفاهیم و تفسیر، حدیث: آشنایی با منابع روایی و ادعیه و آشنایی با علم رجال و درایه،

فقه و اصول: دوره فقه، قواعد فقهیه، احکام مبتلا به و روش استخراج فتاوا، علوم عقلی: منطق، فلسفه، اخلاق، کلام و کلام جدید،

علوم انسانی: روان شناسی و جامعه شناسی تبلیغ، مدیریت اسلامی، تاریخ و سیاست: تاریخ و سیر معصومین، تاریخ تحولات فرهنگی سیاسی معاصر، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران و روش تحلیل مسائل سیاسی،

و نیز موضوعاتی مانند اصول تربیتی اسلام، جایگاه مسجد و...

علاوه بر این، سفیران هدایت با مهارت های سخنرانی، ذکر مصیبت، خطابه، روش تدریس برای کودکان و نوجوانان و نیز روش تحقیق و تدریس قرآن و احکام نیز آشنا خواهند شد.

ویژگی های آموزشی

سفیران هدایت، به اهتمام ویژه ای به قرآن و روایات دارد؛ به گونه ای که گذراندن ۱۵ جزء از تفسیر قرآن در برنامه های آموزشی طلاب پیش بینی شده و در کتاب های ادبیات آن نیز، کلیه شواهد و تمرین ها از آیات و روایات است.

سفیرانی برای هدایت

گزارشی از حوزه های علمیه سفیران هدایت
و راه اندازی آن در حوزه علمیه خراسان

تبلیغ، فلسفه اصلی تشکیل حوزه های علمیه خوانده می شود و عمده سیاست های آموزشی حوزه های علمیه نیز طبیعتاً باید در همین راستا جهت گیری شود. حوزه های علمیه سفیران هدایت، عرصه جدیدی از آموزش در حوزه علمیه است که بر اساس رهنمود رهبر انقلاب، از سال ۱۳۷۸ با هدف تربیت مبلغ احکام و معارف اسلامی در سطح عموم، شکل گرفته است. این دوره آموزشی را می توان یک گام جدی برای تخصصی شدن ورود حوزه بر پایه نیازهای جامعه به شمار آورد.

سفیران هدایت در حوزه خراسان

با مصوبه تیر ماه ۱۳۹۱ شورای برنامه ریزی مدیریت حوزه علمیه خراسان، فعالیت مدارس علمیه سفیران هدایت به صورت رسمی کلید خورد و ثبت نام اولین دوره در بهار گذشته به پایان رسید. اولین دوره این طرح امسال در ۴۷ مرکز در استان های خراسان برگزار می شود که از این تعداد، ۱۰ مرکز ویژه برادران و ۳۷ مرکز نیز ویژه تحصیل خواهران است.

مسئول دفتر تبلیغ و آموزش های کاربردی سفیران هدایت را یک نظام آموزشی کوتاه مدت تبلیغی، در عرض نظام آموزشی فعلی حوزه می داند که در مدت پنج سال، پیش نیازهای دوره های تخصصی تبلیغ را ارائه خواهد کرد تا پس از پنج سال تعدد فعالیت تبلیغی در مناطق مورد نیاز، دانش نامه علمی سطح ۲ «دوره عمومی تبلیغ» را دریافت کنند.

وی بدون اشاره به اهداف دوره تبلیغ عمومی، چنین پیش بینی می کند که طلاب دانش آموخته این دوره آموزشی پس از گذراندن یک دوره پنج ساله عمومی، به انتخاب رشته و ادامه تحصیل در یکی از گرایش های تخصصی تبلیغ بپردازند؛ گرایش هایی که هنوز اطلاعاتی از آن ها در دست نیست. در حالی که در نظام آموزشی فعلی حوزه، خروجی های نامشخص و متفاوتی در زمینه های تبلیغ، تدریس و تحقیق به دست می آمد، اما مهدی ارفع، معاون آموزش و پژوهش حوزه علمیه خراسان چنین اطمینان می دهد که خروجی نظام آموزشی سفیران هدایت، تنها در تبلیغ خلاصه خواهد شد و انگیزه ورودی ها و برنامه متولیان آموزش بر همین محور خواهد چرخید.

اما در کنار اغتنام این حرکت مهم در هدفمند کردن ورود و حضور طلاب و تخصصی کردن کارکردهای حوزه، باید دید این طرح چقدر می تواند کارکرد تبلیغ را از سطح به عمق ببرد و منتقدانش را در حوزه علمیه راضی کند؛ منتقدانی که بعضی معتقد به کارکردهای جدی تر حوزه و روحانیت و بعضی دیگر معتقد به لزوم پای بندی به سنت مألوف و تحصیل و تعمیق بیشتر طلاب در حوزه هستند.

برنامه های درسی سفیران هدایت، بر خلاف سنت حوزه ها به جای محوریت متون، بر اساس علوم طراحی شده است تا انگیزه بیشتری برای تألیف و جایگزینی کتاب های درسی مناسب تر ایجاد کند. عناوین دروس و سرفصل ها نیز با توجه به نیازهای علمی طلاب و نیازهای جامعه به صورت کاربردی پیش بینی شده و طول دوره ها به منظور رسیدگی به نیازهای فوری جامعه، به کم ترین حد معمول رسیده است. بخشی از نمره پایان نیم سال به منظور تقویت روحیه پژوهش، به تحقیق کلاسی و امتیاز مباحثات تعلق می گیرد و طلاب در پایان دوره نیز موظف به ارائه تحقیق پایانی هستند. دانش آموختگان ممتاز مجاز به ادامه تحصیل حضوری هستند و برای تدریس در حوزه های علمیه سفیران هدایت نیز از آن ها استفاده خواهد شد.

کارآموزی تدریجی تبلیغ

هدف از تشکیل حوزه های سفیران هدایت، تربیت مبلغ عمومی مردم بوده است و فعالیت تبلیغی باید در زندگی تحصیلی طلاب نهادینه شود؛ بنابراین طلاب باید به سرعت وارد عرصه تبلیغ شوند. سفیران هدایت پس از سال اول تحصیل، تبلیغ را به صورت محدود آغاز می کنند و به تدریج و ظرف پنج سال، مهارت سخنرانی عمومی را به دست می آورند. آموزش ها به گونه ای طراحی شده که فرد را برای تبلیغ در محدوده تعیین شده آماده می کند:

سال اول، آموزش قرآن و قرائت نماز به کودکان و نوجوان؛ سال دوم، بیان احکام وضو، نماز و... برای نوجوان و جوان؛ سال سوم، بیان روایت اخلاقی، برای نوجوان و جوان، سال چهارم؛ سخنرانی محدود و سال پنجم، سخنرانی عمومی.

ارزیابی ها از سفیران هدایت

تا پایان سال تحصیلی ۹۰، هشت دوره از قم و چندین دوره از شهرستان های اهواز، تهران، فسنجان، قزوین و... دانش آموخته و به تبلیغ اعزام شده اند.

دو سال پیش، مدیر وقت حوزه های علمیه خبر از پیشی گرفتن علمی مهارتی طلاب سفیران هدایت از طلاب دوره های بلندمدت داد. آیت الله مقتدایی این ادعا را بر مبنای ارزیابی های انجام شده اعلام کرد که فارغ التحصیلان سفیران هدایت را در مقایسه با هم سطحان خود در دوره های بلندمدت، از نظر علمی و مهارتی در سطوح بالاتری نشان می داد. هم چنین رضایت زیاد آیت الله موسوی جزایری از این مدارس در خوزستان و درخواست های مکرر ائمه جمعه و رؤسای شوراهای استانی حوزه در شهرستان ها برای تأسیس مدارس سفیران، نشان از کارآمدی این دوره های آموزشی در شرایط محدود رشته های تخصصی حوزه ها داشت.